

Koroško Korošcem

Št. 41.

Celovec, dne 16. avgusta 1920.

Izhaja enkrat na teden.

Korošci in Korošice cone A!

Jugoslovanska strahovlada v coni A se bliža svojemu koncu. Kmalu je bomo rešeni. Jugoslov. vojaštvo se mora iz Koroške umakniti, vrnitev v domovino je beguncem dovoljena, sekvestracije bodo odpravljene, ječe se bodo odprle, in svobodno bomo smeli govoriti o svoji usodi, svobodno in brez pritiska govoriti o tem, ali naj pripadeta Rožna dolina in Velikovec SHS državi, odnosno, ali bosta ostali pri Koroški, kakor je to že izza taužend let bilo.

Naše glasovanje stoji pod mogočno zaščito Velike Britanije, Francoske in Italije, ktere države jamčijo za svobodno, nepopačeno glasovanje in, ki ne bodo trpele, da bi se pred glasovanjem pritiskalo na ljudi, ali pa nad njimi maščevalo po glasovanju. Zaupajte jim!

Rojaki!

Vkljub 14 mesečnemu jugoslovanskemu nasilju še do danes niste upognili svojega vratu njihovemu gospodstvu. Ne samo vaše zvesto koroško sree, ki utriplje za vaš koroški rod, nam jamči za vašo neomajano koroško zvestobo, tudi vsi razlogi zdravega razuma govore za to, da se nikoli ne boste dali prevariti, da bi glasovali za Jugoslavijo. Ne, vaše domovine ne boste pustili raztrgati za nobeno ceno, ne boste jim nasedli jugoslovanskim plačanim agitatorjem, to dobro vemo.

Edino svobodna, nedeljena Koroška, ktere meje so po naravi zamejčene proti Jugu po nebotičnih gorskih stenah Karavank, nam jamči za našo boljšo bodočnost, za naše gospodarsko blagostanje in za razevit naše dežele. Za južno Koroško je gospodarski in duševni stik s Celovecem, Beljakom in ostalo Koroško prvi in najznamenitejši življenski predpogoj. Brez Celovca, brez Beljaka je cona A duševno in gospodarsko mrtva. Vi prebivalci Rožne doline in okraja Velikovec se boste morali sedaj odločiti, ali za svobodno republiko Avstrijo, ali pa za militaristično državo SHS, za kraljestvo kralja Petra.

Zdaj gre odločitev za to, ali bodo Karavanke tuđi v bodoče meja proti Balkanu, gre za to, ali boste ostali pri visoko kulturni Avstrijski republici, ki vam jamči za vaš procvit in vašo svobodo, ali če boste nasedli jugoslovanskim sladkim besedam in praznim obljubam, ki se ne bodo nikoli uresničile. Odločiti se imate, ali naj ostane Koroška tudi v bodoče, kakor je to že taužend let bilo, dežela svobode in miru, odnosno, ali naj zavlada pri nas, kakor ob navalu Jugoslovanov sovražstvo, nemir in poboje in drugo nasilstvo.

Kmalu ho odločitev pala. Ves svet gleda na nas, na domovino koroških mučnikov v 20. stoletju.

Ker nam plebiseitna komisija jamči za svobodno, nepopačeno ljudsko glasovanje, je zmaga naša. Jugoslovani, ki se glasovanja boje, bodo tudi v bodoče skušali na vse načine po svojih plačanih agentih povzročiti po deželi nemire in poboje, da bi zavlekli ljudsko glasovanje, pred katerim se tresejo. Mi Korošci, ki ljubimo mir in svobodo in uživamo pred svetom častno ime kulturne nacije, se ne bomo dali zapeljati, da bi tudi mi enako nasilno nastopali, kakor Jugoslovani. Ohranili bomo mir in red, kakor se to vsakemu republikancu spodobi.

Korošci! Ljudsko glasovanje bo o naši usodi, o usodi naše ljube Koroške domovine za vse večne čase odločilo. Ob tem velikem zgodovinskem trenutku, ljubi Korošci, Nemci in Slovenci, moramo biti vsi edini, vsi ene misli, vsi v enem taboru, v naročju naše ljube koroške očetnjave. Vsi predsodki, vse razlike stanu, vse strankarstvo mora zdaj prenehati, ko

bomo poklicani vršiti sveto dolžnost, odločiti se glede usode Koroške, ko bomo klicani na volišče, da pred vsem svetom svečano pokažemo, da smo svoji Koroški domovini ohranili zvestobo, in da je nočemo, nikdar prodati privandranim čušom. Vsaka vas, vsaka stranka, vsak stan naj torej gleda na to, bodisi Nемеc ali Slovenec, — v republici smo vsi glih —, da bo naša zmaga čim sijajnejša, da se ljudska volja ne bo nikjer pačila.

Korošci, domovina vas kliče, ne pozabite je! Otrsite se jugoslovanskega strahu; prosti se in ura odločitve se bliža! Duhomornega čakanja in zavlačevanja je konce in konce jugoslovanskega nasilja! Bodite torej na odločilni trenotek vsak čas pripravljeni! Strnite se in sležno

„Na delo tedaj,

Ker resnobni so dnevi,

A delo in trud naj vam Bog blagoslovi!“

„Koroški domovinski svet“

v Celovcu, dne 8. avgusta 1920.

Kako se godi slovenskim rekrutom v Srbiji!

(„Ljudski Glas“ dne 11. avgusta 1920, Nr. 33).

Pismo slovenskih fantov iz Srbije.

„Mi slovenski fantje, ki se nahajamo v mestu Zaječar v Srbiji pri 20. pešadijskem puku pošiljamo srčne pozdrave vsem Slovencem, posebno pa sodrugom iz naše organizacije. Hočemo vam malo razložiti naše življenje, in povedati, kako se počutimo v naši novi domovini, ki se obnaša proti nam, kakor mačeha. Došli smo sem dne 3. julija t. l. po 5 dnevni zelo mučni vožnji. Nastanili so nas v neki vojašnici in nas po 60 mož stlačili v eno sobo. Dobili smo malo slame in odejo, Vprašali mo, kedaj bomo preoblečeni, odgovor je bil pa: „Neznamo!“ Takoj drugi dan smo se začeli vežbati, seveda v civilni obleki in v tej hodimo še danes po 4 tednih, ter si jo trgamo po vežbališču, kakor bi bila zastonj, Ako se pa kdo pritoži, mu pa rečejo, da lahko tudi nekaj darujemo za domovino. Seveda mi, letnik 1899 že lahko, ker še nismo drugega žrtvovali, nego to, da smo šli prvi na Koroško in se borili proti Nemcem. Za plačilo moramo sedaj še služiti po 18 mesecev in se nam niti to ne vzame, v poštev, kar smo že v Jugoslaviji odslužili, Hrana ja zelo slaba. Zjutraj takozvana popara (kuhan kruh), enako slabo je opoldne in zvečer. Vse je skupaj zmešano, meso je tako nesnažno, da je prav zeleno znotraj, če je kuhano. Dosti je nas že bolnih in hoditi moramo k zdravniku. Kruha dobimo po 60 dkg na dan in je najti notri vse, črve, muhe, pesek in še marsikaj, tako da izgubi vsak tek, že predno ga začnemo jesti. Dne 18. julija so nas premestili iz vojašnice v šotore. Tukaj je pa še veliko slabše. V mesto sploh ne smemo. Delati moramo skoro vedno, če nismo na vežvališču, moramo druga dela opravljati in po vrhu nas še podčasniki psujejo tako, da ne vemo ali smo vojaki, ujetniki ali kaznjenci. Po vodo imamo na eno stran pol, na drugo stran četrt ure hoda. Sedaj vam pa še moram zdravniško preiskavo popisati. Za zdravnika je neki Grk in ta ne razume slovenskega jezika, ter skoraj vsakega bolnika zapodi in ga k raportu javi. Ako katerega prsa bolijo, ali ima kako drugo notrajno bolezen, ga sploh ne pogleda, ampak kar zapodi in mu reče, da je zdrav,

ter mora iti k raportu in tam seveda dobi še kazen. Kogar pa tukaj spoznajo za bolnega in mora v bolnišnico, je pa še večji revež, ker tamkaj ga zdravnik po 14 dni še ne pogleda, in mora še pri vsem tem stradati. Zato prosimo vlado, naj nam da slovenskih častnikov in slovenskih zdravnikov, v redu hrano in odškodnino za obleko ali nas pa pošljejo nazaj na Slovenijo; če bomo še dolgo tukaj, nas bodo čisto odtujili od naših južnih bratov Srbov. Zato pa slovenski očetje in matere, ki ljubite svoje sinove, volite pri volitvah tako, da bo prišla na krmilo vlada, ki bode skrbela za nas in za ubogo ljudstvo. Zatoraj ljudstvo, naj se ti odprejo oči in stopi v našo „Kmet-sko delavsko zvezo“, ker ta bo skrbela za kmeta in ubogo ljudstvo.

Slovenski vojaki v Zaječaru.

(Ljubi Korošci, ali se vam lušta ajnrukat v Srbijo? „Ključec Korošec“ besedo imaš zdaj ti, odgovoril! Kdo laže? Čuški na Koroškem; doma pa jamrajo, da se že vsakemu smilijo.)

Zakaj se bo koroški kmet cone A odločil (glasoval) za avstrijsko republiko?

Korošci! Kranjski plačani agitatorji so že obupali in dobro vedo, da Celovca in Beljaka ne bodo nikoli posrbili. Beljak je že danes enkrat za vse večne čase priklopljen Nemški Avstriji in tudi Celovec se bo pri ljudskem glasovanju, če bi tukaj do tega prišlo brez dvoma odločil za Avstrijsko republiko, ker je Celovec popolnoma nemško mesto, ki se mu niti ne sanja, da bi rinil pod pravoslavne Srbe in kranjske hujskače, ki bi v svoji zagrizenosti najraje vsakega Koroškega Nemca y žlici vode utopili. 20.000 Celovčanov in kmetov iz cone B je o binkoštih pred vsem svetom svečano izjavilo, da nočejo o Balkanu ničesar vedeti in prisegli so, da niti eden izmed njih ne bo oddal svojega glasa za Jugoslavijo, za to nekulturno državo, kjer vlada bič in nasilje in ljubljanska advokatska klika, ki za ljudske potrebe nima nikakega smisla. Celovec je lansko leto srpsko kraljestvo ukusil in dosti ga ima za vse večne čase. Celovčani in kmeti cone A so veseli, da so se rešili izpod srpskega jarma. Tudi mestni občinski odbor v Celovcu se je enoglasno izrekel proti Balkanu in za Avstrijo, enako vsi delavci, hišni posestniki, uradniki itd. Tudi veličastna manifestanja celega koroškega naroda o priliki prihoda plebiscitne komisije v Celovec (Kärntner Trachtenfest), o katerem ste gotovo slišali, vas je morala prepričati, da v Celovcu za srpsko monarhijo in plačane kranjske privandrance ni prostora. Mi Korošci smo in ostanemo republikanci, mi ne potrebujemo kraljev, ki samo vojsko vodijo, mi imamo 5 letne svetovne vojne dosti, tepejo naj se za kralje in cesarje drugi bedaki, ki nimajo močgan, mi Korošci nočemo biti kanonenfuter za nobenega kralja, ne cesarja, pa se naj že imenuje Peter ali Paul. V naši avstrijski republiko naši fantje ne hodijo na štelunge in „orožne vaje“ (Waffenübungen), mi rabimo naše sinove za delo, ne pa za prelivanje krvi in morenje ljudi. Kdor je danes v 20. stoletju po Kristusu še tak preklet norc, da se mu lušta soldate špilat in za kralje in cesarje ajnrukat, kakor je bilo v časih stare Avstrije, ta naj glasuje za Jugoslavijo! Kleli ga bodo sinovi, vnuki in še pozni rodovi, ko bo že davno mah njegov grob porasel. Mi v Avstriji smo, kakor v Švici, na Francoskem, Ameriki in drugih izobraženih državah, svobodni državljani, svobodne republike.

Kralji in cesarji in firšti to bo enkrat in ni več daleč čas, — stara šara iz srednjega veka, ki se bo povsod preživela, kakor hitro se ljudstvo zbrihta, postane kulturno in v njem ugasi živalski instinkt na povelje generalov in drugih takih trotoev ljudi, nedolžne ljudi, ki jih je Bog vse po enem kopitu ustvaril in, ki vsi od Adama izviraajo, — moriti. Vojska je največja nesreča za človeštvo in nesreča so take države, ki imajo veliko soldatov in jih samo za to futraajo na stroške revnega kmeta, da napadejo sosedne države. V Jugoslaviji požre vojska (milter) že danes, več

kakor 1/3 vsehi dohodkov v državi, to je pisal „Slovenec“ in še pristavil, da Jugoslovani hudo ječijo na Kranjskem pod tem jarmom. Za kulturo se pa ta država Jugoslavija prokleta malo briga, kakor piše „Rdeči prapor“. — Vse dohodke požre vojaštvo, in ljudstvo do 80 % ne zna, ne pisati in ne brati. To neumno ljudstvo ima torej še kralja in oblastim je menda prav, da je tako zarukano (bedasto), da ga lažje regirajo; za to so tudi za izobrazbo ne brigajo. Ljudje božji! ali še ni za dosti kripelnov in zadosti ljudi v vojski bilo pokončanih? In kdo so bili ti? Ponajveč kmečki sinovi, ki so jih rinili generali, kakor živino v klavnico proti „sovražnikom“, ki ga pa prej še videli niso in ki jim tudi ničesar hudega ni storil. In danes krvavi celi svet radi vojne iz tažvend in tavžend ran. — Ljubi Korošci, taka militaristična država je danes še Jugoslavija. Kak poнос imajo na svoje razdrapane, lačne, izmozgane soldate, ki morajo kot nekdaaj pod avstrijskimi cesrji za par krajcerjev na dan „marš eins kofat“ in druge take neumnosti špilat. Ali se ne pravi temu oslarija? Čemu Bogu čas krasti s takimi igračami, ki so človeštvo tako kvarne in pogubonosne. Koliko bi se bilo že za človeštvo storilo, da ni bilo teh prokletih vojsk in nečloveških, z ordni okinčanih vojskovodij. Junaštvo in barbarstvo! In glej Jugoslavija se že danes pripravlja na vojsko zoper Italjane; na Kranjskem in po celi Jugoslaviji kličejo že danes kmečke fante pod orožje, ki naj dajo svojo srčno kri za „domovino“, da bodo zopet drugi, ki jim ni treba ajnrukat (Drückeberger), v prvi vrsti Judi obogateli! Tudi živino, vozove že popisujejo za mobilizacijo proti Italjanom in netijo sovrašstvo med narodi. Kmet, Korošec, ali se ti res lušta ajnrukat in Italjane morit? Zinjam, da nisa nora živina, še ta se med sabo ne kolje. Ali zdaj vidiš, kaj so vredne sladke besede zaslepljenih, plačanih, lažnjivih Kranjcev? Tebe Korošec rabijo za vojsko proti Italjanom, po tvoji zemlji naj se ulije italjanska kri, po tvoji zemlji naj vihra in pustoši, strelja in pobada, ruši in požiga sovražna vojska. — Obrni hrbet Jugoslaviji, ako nočes biti srbski kanonenfuter in glasuj za republiko Avstrijo. Saj veš, kako lepo in mirno je bilo na Koroškem preden so prišli sem kranjski privandranci nemir delat, hecat in pustošit. Prelili so ti junaki tudi nedolžno bratsko, slovensko kri na Koroškem! Tako spoštujete ti junaki samoodložbo narodov! Plašijo vas s smešno malenkostjo, da so na Avstrijskem rekvizicije. Kakšne rekvizicije bodo pa v Jugoslaviji, če izbruhne vojna, proti Italiji, o tem ti kranjski modrijani molče. Ali mogoče kmet v Avstriji ne dobi za svojo živino in svoje pridelke petkrat bolj dobro plačano, kakor v Jugoslaviji?

Kmet ne živi nikjer tako dobro kakor v Avstriji, le vprašaj naše kmete v coni B, če se jim slabo godi? Sami se prepričajte. Kar potrebujejo hrane, jo sami pridelajo, kar imajo odveč dobro, petkrat boljše in brez konkurence prodajo in industrijski pridelki so razmerno po ceni, gotovo pa bolj dober kup, kakor v „zlati“ Jugoslaviji. Kmet cone A! Celovec in Avstrija so brez vas 1 1/2 leta, odkar so pri vas kranjski žendarji mejo zaprli, živeli, niso „pokrepali“, kakor je bila to pobožna želja Kranjcev, dasi tega ne zanikamo, da bi bili lažje in in boljše živeli, ko te kranjske bande ne bi bilo nikdar na Koroškem bilo. Prehrana je pa v Avstriji vsak dan boljša, o tem se lahko prepričate na lastne oči in ni več daleč čas, ko se bo svet še tepel za naš trg. Kam bodo države z žitom, ki ga pridelajo na Mažarskem, v Bulgariji, v Ameriki, v Rusiji in drugod? Prodale ga bodo, kakor pred vojno in menda samo „zlata“ Jugoslavija ga bo šparala do sodnega dne za „zadruga“. Zakaj pa zlata Jugoslavija že danes berači za naš trg? Ali bo žito morda Italjanom prodajala, ki jih smrtno sovraži, ali Ogrski in Romuniji, ki imajo žita odveč? Kmet cone A, ne daaj se preslepiti, glasuj za republiko Avstrijo in ne greši na to, da bo Celovec, če bi cona A glasovala za Jugoslavijo tudi on glasoval za srbskega kralja. Mi Celovčani smo od cone A po-

polnoma neodvisni, dasi želimo, da bi vsa Koroška, kakor je to tavžend let bilo, ostala nedeljena in mi ne bomo za nobeno ceno prodali svoje domovine Srbom, kar tudi Kranjci prav dobro vedo, vsled česar se z vsemi štirimi branijo odpreti demarkacijsko črto! Jugoslovani razven pri misiji v Celovcu ni. To ve danes vsak, ki Celovec pozna in je voljan resnico priznati. Kranjci so tudi že obupali nad Celovcem in sedaj vam naenkrat trobijo v ušesa, da Celovca in Beljaka ne potrebujete, ker imate „zadruga“ in boste prodajali v Maribor in Ljubljano in kakor trdi kunštni „Kmetovalec“ celo živino v Srbijo! Kmetje mislim, da je laž predebela, da bi jo verjeli! Kakor ni treba vode v morje nositi, tako je odveč žito na Balkan prodajati. Kdo ga bo pa kupil in po kakšni ceni! Ali boste vi Korošci, ki komaj 6 krat toliko pridelate, kar posejete, konkurirali z kmeti na jugu v Slavoniji in Bački in Srbiji, ki brez posebnega truda 30 krat toliko pridelajo, kar posejejo, ali ste res taki „gimpelni“, kakor Kranjci vedno pišejo. Ali res ne uvidite, da vas čaka v Jugoslaviji gospodarski polom? Ali boste od ljubljanske visoke politike živeli? Le vprašajte kmete Mežiške doline, saj ti že okušajo dobroto „zlate“ Jugoslavije, kako se jim pod srpskim orlom godi in, kaj jih čaka! Pred mano leže obupna pisma in prošnje kmetov iz Mežiške doline, ki nas „na kolenih“ (to ni šala, moj dragi!) prosijo, naj mi naredimo tudi v Mežiški dolini ljudsko glasovanje, kar pa žali Bog ne moremo povzročiti! Vprašajte, ali je res! In zdaj pa k zadrugam! Zadruga so limanice. Kranjci kupujejo zdaj od vas žito in ti faloti ga prodajajo v Avstrijo z masnim dobičkom. Profite delajo zadrugarji in vam „koroškimi gimpelnimi“ se smejejo. Ali ne bi bilo boljše za vas kmete, če bi vi sami nam prodajali brez ovinka po zadrugarjih? Dobili bi za žito in krompir in drugo več, in profit bi sami spravili v žep, ne pa razni farški podrepaniki okrog zadrug. Ko bo glasovanje pri kraju vam pa bodo zadrugarji pokazali figo in nakupovali tam, kjer je ceneje, namreč v Bački, Slavoniji in Hrvaškem in vi „koroški gimpelni“ boste ostali na cedilu!

Nevarnost je tudi, da vas zadrugarji ogoljufajo, kakor je na Kranjskem „zadružna in gospodarska zveza“ kranjske kmete obrila. Korošci, ne dajte se preslepiti od kranjskih norih advokatov, ki jih luna (pa menda ne koroška) trka, in njihovih plačanih agentov, da vas ne bodo kleli še pozni rodovi.

Če se cedi po Jugoslaviji res med in mleko, zakaj pa je ljudstvo na Kranjskem tako nezadovoljno, zakaj pa sami tako šinfajo čez „to prokletno Jugoslavijo, ki jo naj vrag vzame“ in čez „Azijate“ in „balkanske razmere“?

„Kdor prosi zlata usta nosi“, pravi pregovor. Kranjci pa vam tudi s škorpionji že leto dni uteplejo ljubezen do Jugoslavije. „Dobra reč se sama hvali!“ Ali mislite, da bi bil jaz, ki sem bil 45 let na Kranjskem, ne ostal v zlati Jugoslaviji in tisoči drugih, če bi bilo res tako dobro tam doli med Balkanci? In glej pobral sem šila in kopita in odšel proste in rade volje s 7 otroki iz Jugoslavije na Koroško in hvalim Boga, da nisem ostal med to balkansko sodrgo in jaz sem uradnik, ki danes težko živi v Avstriji, stradal pa nisem nikoli, ne jaz in ne moja družina. Kmetu gre v Avstriji izborna, verjemite meni, ki se nisem nikomur prodal za Judežev grošel!

Koroško Korošcem, ven s čuši in privandraci! Tvoj oče je bil Korošec, ded tudi Korošec, praded enako in ves tvoj rod tavžend let nazaj je bil koroški in ti naj bi zdaj postal Srb, da bi te kleli potomci?! Nikdar!

En Ljubljčan, ki je Jugoslavije do grla sit.

20 Plebiscitnih zapovedi za Korošce!

1. Veruj v zmago Korošcev, v zmago republike Avstrije!
2. Ne veruj v Brejca in druge farške podrepanike, ki hočejo raztrgati tvojo domovino in jo priklopiti Srbiji, oni Srbiji, ki so jo Kranjci še nedavno preklinjali!
3. Kak smrad se širi iz Balkana boš najbolje uvidel iz pisave kljukca „Korošca“ in prevalske giftne krote „Nemir“.

4. Ne prodaj sebe in svojih otrok in vnukov za skledo leče požrešnemu, neizobraženemu, nasilnemu, v kulturi zaostalemu in militarističnemu Balkanu!

5. Imej vedno pred očmi, da ljudsko glasovanje ni navadna volitev, ampak nekaj izredno svetega, od česar bo odvisna usoda tvojih potomcev za vse večne čase. Pazi se, da te ne bodo, ko boš že v grobu spal, kleli še pozni rodovi. Glasoval boš samo enkrat.

6. Ljudsko glasovanje ni nacionalen boj. Koroško-slovenski jezik v šoli in uradu in izven teh je vsem Korošcem že po mirovni pogodbi zagotovljen!

7. Spominjaj se nedolžnih žrtev, ki so pale v odbrani naše ljube koroške domovine proti čušom maja 1919!

8. Spominjaj se onih zlatih časov, ki so vladali na Koroškem, ko še teh kranjskih privandranih čušov na Koroškem ni bilo!

9. Ne greši na to, da bo Celovec, če bi cona A prišla k Jugoslaviji, tudi morda glasoval za Srbijo. To je smrtni greh, ki se ti le tedaj lahko odpusti, če bodo čuši demarkacijsko črto odprli.

10. Cona A brez Celovca in Beljaka je gospodarsko mrtva, kar so ljubljanski časopisi lansko leto, ko so Jugoslovani še silili v Celovec, sami priznali!

11. Zavedaj se, da je ljudstvo na Kranjskem in Hrvaškem z SHS državo grozno nezadovoljno, da vse zabavlja čez „prokletno Jugoslavijo“, „Azijate in Turke“ in da bo, kakor Poljska, kmalu razpadla.

12. Jugoslavijo, ki ima sovražnike na vseh koncih in krajih: Italjane, Mažare, Bulgare, Hrvate, Kranjce, Nemce itd., največjega sovražnika pa v svoji sredi, držijo danes vkup le nasilje, puške in bajoneti in je ogrožena po vojski.

13. Pomisli, da v avstrijski republiki ni treba nobenemu iti na štelunge in k soldatom in da bi bil Korošec v Jugoslaviji srpski kanonenfuter!

14. Zavedaj se, da koroški kmet, ki komaj 6 krat toliko pridelava, kar poseje, ne bo vzdržal konkurence iz Juga, Bačke in Slavonije in Srbije, kjer ravna, rodovitna zemlja vrže 30 kratni sad!

15. Jugoslovani se tresejo pred Celovcem, za to še dozdej vkljub povelju antante in Beograda demarkacijske črte niso odprli.

16. Jugoslavija ima 45—50 milijard vojnih dolgov, gruntni davek je v tej „kmečki“ državi 16 krat večji, kakor je bil nekaj v Avstriji, izdatki SHS države znašajo 16 milijard, ki jih mora plačati kmet pri davkih in colih in jugoslovansko vojaštvo požere več, kot $\frac{1}{3}$ vseh državnih dohodkov. („Domoljub“ in „Rdeči prapor“ sta to pisala, glej št. 40 „Koroško Korošcem“!) Jugoslavija ima danes 6 krat več izdatkov, kot nekaj čela Avstrija pod cesarjem.

17. Avstrija je katoliška država, Srbija pravoslavna!

18. Jugoslavijo izžemajo Judi, kakor Poljsko, ima jih okoli 500.000 v Bosni, Hrvaškem, Bački in Srbiji in zato pravijo kranjski kmeti Jugoslaviji — Judoslavija!

19. Kultura držav se ne meri po številu konj, krav, prašičev itd., za to so merodajni drugi višji razlogi.

20. Ljubljanski advokati, ki se šele regirat učijo, streljajo take kozle, da so že vsemu svetu v zasmeh. S svojo polit. kunštjo uničujejo že čez leto kranjske kmete, tako da bo kmet kmalu prišel na boben in vsi jugoslovanski colni so prodani tujim državam, ki so dale SHS pod kuratelo.

Prodane duše.

Tako smo brali pred kratkem v Korošcu in ne vemo, komu prav za prav to šinfanje gre. Če pa to reč natančneje premislimo, bo vsak, ki do 5 šteti zna, videl, koga zadene, če tudi je naperjeno proti nam zvestim Korošcem, ki nas imenujejo čuši „Nemčurje!“

V zasedenem ozemlju cone A imamo uradnike, učitelje in druge take agitatorje, ki so se prodali Srbiji in zdaj hecajo po Koroškem. To so „prodane duše“, te ima Korošec v mislih. In kaj mislite, da ti privandrani Kranjci imajo res tako lju-

bezen do vas? Ali mislite, da bi tudi oni pustili svojo domovino, če bi jo imeli in prišli na Koroško, našo braniti če bi bila v nevarnosti: Gotovo ne! Tisočkrat ne, to je sama foparija, ki tem hujskačem dobro nese. Poslušajte, zakaj ti gospodje hočejo, da se glasovanje na Koroškem še zavleče, ko se je vendar že več, ko eno leto zavleklo. Denar jih mika in skr b za življenje, kajti vsak iz med njih, le prepričajte se, če je res, bodi se učitelj, ali uradnik vleče na dan najmanj 16, 18 ali 20 kron za agitacijo (Agitationszulage) in pomislite, koliko imamo takih na Koroškem in koliko to košta. Seveda, če bi bilo enkrat glasovanje pri kraju, potem bi tudi te „Agitationszulage“ odpadle in ti gospodje iz Krajnske hočejo vendar dobro živeti in za enkrat jim ni mar, da bi se pobrigali za kako pošteno delo, kajti hujskarija v Jugoslaviji dobro nese in hujskači si polnijo svoje žepo „za domovino.“

Ali ni resnica, da so tudi vas plačali, da ste šli 25. 7. t. l. v Velikovec po 20, 40 in 100 kron in v zgornjem kraju celo po 200 kron. Kaj so hoteli s tem Jugoslovani doseči in, kaj so dosegli? Hoteli so se prepričati, koliko ljudi bi mogli skup spraviti z denarjem, s strahom, z silo in švindlom. In res, prišlo je kakih 2 tisoč ljudij, a o teh še ni bilo, niti tisoč Korošcev in polovica teh tudi nima glasovalne pravice. Bili so Krajinci, Stajerci in ljudje iz Mežiške doline „prodane duše“, ki pri nas nimajo pravice, glasovati. Ti ljudje imajo domovino v haržetu in so vsi bili podkupljeni. Kakšno boso so vam povedali in potem so šli zopet domov. To so „prodane duše.“ Ja, prodane duše bi bili mi Korošci za zmeraj, če bi na dan glasovanja pozabili na svojo domovino in jo prodali za judežev groše čušom. Naši sinovi in vnuki bi morali zopet iti k vojakom in se vojskovati na večnem ognjišču na Balkanu in naši otroci in pozni rodovi bi nas kleli, ko bi že davno v grobu trohneli.

Pomislite torej, kaka usoda čaka prodane duše. Ni nam treba dolgo premislavati in razlagati, saj mi Korošci vemo, katera cesta pelje na vzdol in katera na vzgor, mi vemo, katera je ta prava. Naši očetje in naših očetov očetje bi se v grobu obrnili, ko bi jim mi tako sramoto naredili. Ne, prodane duše nečemo biti. Koliko naših sinov je lansko leto padlo v boju proti Čušem, ko so vdrli na Koroško. Te mučenike za naše koroško domovino moramo spoštovati in, če bi jih ne spoštovali, nas bi zasramoval celi svet.

Ali se nam na Koroškem, predno so Čuši vdrli čez Ljubelj, pustošili, prelivali kri, tudi slovensko, onečlašali naša dekleta in sejali sovražstvo med narodi, ni dobro godilo? Ali ni bilo lepše in boljše, kakor danes pod vlado čušov? Če smo kaj potrebovali, smo šli v Celovec, ki nam je pred nosom, in tam kupili. Če smo imeli kaj za prodat, smo zmiraj v zgornje kraje, v Celovec prodajali in dobro je bilo za vse. Zda pa moramo za vsako molenkost se peljati v Ljubljano, zakar potrebujemo 2 ali več dni in voznja nas več stane, kakor izkupimo za naše reči in industrijskih reči, železa, orodja, i. t. d. niti ne dobimo, ali, če ga dobimo, le toliko in toliko dražje, kakor v Celovec. Že danes torej po kratkih 14 mesecih, kar je ta nesrečna dežela pod gospodstvom „zlate“ Jugoslavije, občutimo težave na vseh koncih in krajih. Jajca, živino, svinje in vse drugo moramo prodati za slepo ceno, ker dol na jugu imajo tehi reči sami dosti in gor na sever ne moremo, ker so nam mejo zaprli.

Pomisliti, ljubi Korošci, kaj bi bilo, če bi to trajalo samo par let, da ne rečem, večno! Kesali bi se vse svoje žive dni, da ste šli Jugoslovanom na limanice in, ali vam je takega izdajstva treba? Zatorej, pravi Korošci, po koncu, na plan „neprodane duše“, ker glasovanje je, to dobro pomislite, samo enkrat in pazite, da ne boste prodani. Premislite dobro in ne pustite se zapeljati in glasujte vsi na dan glasovanja za nerazdeljeno Koroško, za Austrijo in ne za Srbijo.

Trdno skletimo, da bo vsak svojega prijatelja, svoje znanca in sorodnike pripeljal na volišče in mu povedal, da nas čaka tam doli na Balkanu naša poguba in da je naša rešitev le pri Austriji. Za tiste pa, ki so na Koroško privandrali in iščejo tukaj domovine, pa napravimo pristo pot proti jugu, da bodo šli, odkoder so prišli in se nikdar več ne bodo vrnili.

Mi se lepo zahvalimo za take privandrane rešitelje, katerim je domovina njih lastni haržet. Jugoslovanski duhovniki, naj le glasujejo za pravoslavno Srbijo, to jim bo res v čast! Po placih mašujejo in cerkev je politični trg. Ko bi danes Kristus zopet ustal, bi izgnal, kakor pred 1920. leti te trgovce iz cerkve, hiše božje in postavil cerkev zopet za hišo molitve, ne pa za politični trg. To ni več božja beseda, ki prihaja iz ust tehi naših dušnih pastirjev. Ali še kdaj slišite iz ust teh duhovnikov, besede, ki jih, je nas Zvečičar pridigal, „Ljubite se med seboj, kakor jaz vas ljubim, ljubite svoje sovražnike, kakor samega sebe!“ — ne, nikdar. Ubijajte, ancajgajte, zatirajte, „Nemčurji“, to so njihove besede. Poženite take dušne pastirje, če pridejo k vam agitirati za pravoslavno Srbijo, iz vaše hiše in vprašajte jih, ali jim je znan tajni dokument srbskega generala Smiljanča, ki prepoveduje srbskim oficirjem občevati s katoliškimi duhovniki. Povejte jim, kje je njih prostor, če hočejo biti pravi duhovniki, namreč v cerkvi, da so pred Bogom vsi ljudje enaki in, da če tega ne razumejo, naj črno obleko proč vržejo, ker je niso vredni nositi.

Ljubi Korošci, zda tudi vidite, kdo vam hoče vašo katoliško vero vzeti in kdo je tisti, ki vas hoče zapeljati. Duhoven spada v cerkev in se naj ne utika, če je Božjega duha v posvetne reči, najmanj pa v politiko. Korošci, bodite mož beseda in ne dajte se zapeljati, ker samo enkrat bomo glasovali in to bo za zmeraj. Po smrti ni kesanja in tudi po ljudskem glasovanju bo prepozno, če boste premalo pomislili, kaj vas čaka, če boste premalo preudarili svoj korak. Torej pridite vsi, prav vsi, na naš dan, ker gre za nas in naše otroke in vnuke za našo ljubo domovino, za nas vse in ne za druge.

Korošci nimajo prav nobenega razloga nas rojake cone A preslepiti in nas spraviti v nesrečo. Če v Austriji, res ne bi bilo za živeti, se tudi ostali Korošci ne bi toliko potegovali za Austrijo. „FreiStandpunkt“ ni edino merodajen. Kultura se ne meri po kravah, konjih in svinjah, i. t. d. zato so merodajni drugi višji razlogi. Verjemite nam, koroškimi rojakom, ne pa plačanim krajnskim agitatorjem, katerim je usoda Korošcev „Wurst“, njih haržet pa vse. Če bi bili ti ljudje pravega duha, ne bi rinili na Koroško, saj jih nismo klicali in širili kulturo med svojimi brati na Balkanu, ki so kulture, dosti bolj potrebni, kakor mi Korošci, da ne rečemo drugega.

Korošci in Korošice, pomislite dobro, kako boste glasovali, vaša odločitev je merodajna za vse vaše potomce, za to ne omahujte in glasujte vsi za

nerazdeljeno Koroško, za Austrijsko republiko!

En rojak iz Pliberške okolice.

Ziljska dolina se je izrekla enoglasno, za nerazdeljeno Koroško deželo.

O priliki nekega uradnega dneva v Mauthen v zilski dolini dne 27. julija t. l. so ob navzočnosti koroške deželne vlade oddali vsi župani političnega okraja Hermagor sledečo izjavo „Ker se ima v kratkem vršiti na Koroškem ljudsko glasovanje, porabimo mi zbrani župani to priliko, da v imenu vsega prebivalstva zilске doline, ki nas je izvolilo za svoje zastopnike, brez razlike narodnosti, v imenu Nemcev in Slovencev, pred vsem svetom svečano izjavimo, da protestiramo z vso ogrčenostjo proti temu, da bi tujei našo ljubo koroško domovino raztrgali in bomo vedno za vse večne čase ščitili našo enotno domovino. 100 in 100 let živimo skupaj na Koroškem, Nemci in Slovenci, mirno in svobodno in nikdar ni bilo med nami prepira in štrita. Še-le v zadnjih letih se je začel na Koroškem narodni boj, ki so ga zasejali med nami tuji brežvestni agitatorji, ki so skušali našo domovino raztrgati. Za to hecanje od strani tujih privandrancev, Korošci po svoji večini niso imeli nikakega smisla in ni bilo zanj na Koroškem nobenega prostora. Danes obvlada vse prebivalce koroške dežele samo ena goreča želja — mirno in svobodno in prijateljsko

Kar je Bog združil, Srb ne bo zrušil!

zopet skupaj živeti miroljubno življenje v neraztrgani Koroški, kakor nekdanj. Kakor zgodovina Koroške ne pozna razlike med Nemci in Slovenci, izjavljamo tudi navzoči župani, da pri prebivalstvu koroške dežele narodnost igra le podrejeno vlogo. Mi se protivimo torej proti vsem nameram naših sovražnikov, ki hočejo raztrgati našo domovino in upamo trdno, da bo ljudsko glasovanje pred vsem svetom doprineslo dokaz, da se Koroška ne da raztrgati.“

Peter Rieder, župan iz Hermagor, Mathias Buchacher, župan iz Reisach . . ., slede še imena 21 županov zilske doline.

Kako se bo vršilo ljudsko glasovanje na Koroškem.

Predpriprave za izvršitev ljudskega glasovanja na Koroškem so v polnem teku. V vsaki občini glasovalnega ozemlja cone A in B se bo sestavil po en občinski glasovalni odbor. Naloga tega občinskega glasovalnega odbora bo pred vsem sestava uradnih glasilnih pol (amtliche Stimmliste). V te glasovalne odbore bodo poslali Avstrijci 3 zastopnike in Jugoslovani tudi 3. Mednarodna misija bo na to imenovala enega teh 6 zastopnikov za predsednika in enega za sekretarja (šribarja), tako da bo vsaka stranka enako močno in paritetično zastopana.

Mednarodna komisija je glasovalne odbore v mnogih občinah že sklicala. V mnogih slučajih so jugoslovanski gerenti zavedne koroške zastopnike kratkomalo utajili. V Libellah je izjavil ondotni duhovnik mednarodni komisiji, „češ, da so v tej občini sami Jugoslovani!“ V Globasnici in tudi drugod so jugoslovanski gerenti o prihodu mednarodne komisije obvestili samo Jugoslovane, vsled česar zavedni Korošci niso imeli prilike pozdraviti mednarodne komisije.

V coni B so pa Jugoslovani v veliki zadregi, ker ne vejo, kje bodo dobili svoje zaupnike, od katerih potrebujejo v vsaki občini po 3. Kljukec, „Korošec“ in „Draupost“ so sicer po svojih lažnjivih agitatorjih vedno klicali v svet, da je v coni B najmanj 80% Jugoslovanov, zdaj pa, ko morajo imenovati svoje zastopnike, so v taki zadregi, da jim kar sapa pohaja. Ni jim ostalo drugega, ker Jugoslovanov v coni B ni, kakor imenovati in naprositi v vsaki občini po 3 **nemške Korošce**, da jih zastopajo. S tem so se Jugoslovani pred vsem svetom in pred mednarodno komisijo grozno biamirali. Korošci cone A, zdaj lahko vidite, kako bi glasovanje v Celovcu in okolici izpadlo, če bi tukaj prišlo do glasovanja. Jugoslovani bi bili brez dvoma na vsi črti poraženi. Zdaj tudi vidite, kaj so vesti imenovanih cap vredne.

Celo v coni A so Jugoslovani v mnogih občinah glede zastopnikov v veliki zadregi. Cela jugoslovanska hecarija na Koroškem, sad privandranih učiteljev, uradnikov in duhovnikov, ki imajo v posameznih občinah nekaj pristašev, bo kmalu odigrala. Jugoslovanski agitatorji pošiljajo zdaj te svoje pristaše v glasovalne odbore. Jugoslovani pa v coni A tudi niso mogli iz tukajšnjega domorodnega koroškega ljudstva izbrati svojih zaupnikov, vsled česar so v Vetrinju in Zreleu bili primorani imenovati v glasovalne odbore privandrane Krajske učitelje, ki pa seveda nimajo glasovalne pravice, toda ta švindl se jim ni obnesel. Dušni pastir v Zreleu je na to, ko je njegov švindl mednarodna komisija razkrila, v zadregi izjavil, da ne more iz tukajšnjega prebivalstva nobenega jugoslovanskega zastopnika dobiti. To so prva iznenadenja jugoslovanskih mogotcev, ki še vedno mislijo, da se jim bo posrečilo z grozenjem, silo in švindlnom ljudsko glasovanje popačiti. Naši koroški rojaki imajo vedno več zaupanja v pravičnost mednarodne komisije, ko vidijo, da se vrše vse priprave za glasovanje nepristransko in da bo vsaka stranka v vseh odborih enako paritetično zastopana. Naši koroški rojaki v coni A so zdaj tudi uverjeni, da jih bo mednarodna komisija, ki ima dovolj moči, pred jugoslovanskim terorjem in pred zasledovanjem ščitila.

Nekaj misli ob odprtju demarkacijske črte.

Jugoslovanski agitatorji so pri vseh shodih slikali Korošcem Jugoslavijo kot deželo, kjer se cedi med in mleko. Pri nekem shodu v Sinči vasi je neki privandranec Krajnc celo izjavil, da je Jugoslavija še lepša in bogatejša, kakor sveto-pisemska obljubljen dežela Kanaan, češ da se pretaka po Jugoslaviji, ne le med in mleko, ampak zlato in srebro. Zdaj, ko je demarkacijska črta odprta, imajo Celovčani priliko, si ogledati „zlato“ Jugoslavijo. Razočarenje je veliko. (Op. ured. Peljite se v Ljubljano in boste videli, kaj se tam pretaka!)

Mi Korošci moramo vedno imeti pred očmi, da Jugoslovani v coni A samo radi tega za enkrat davkov ne iztirjavajo, ker nas hočejo vjeti v svoje zanke in radi tega tudi pošiljajo živila v glasovalno cono, samo da bi jim Korošci šli na lim. Gruntni davek je na Krajskem 16 krat večji, kakor pred vojno. („Domoljub“), Nektera živila so cenejša, da bi vjeli par gimpljov in vrh tega so v zadnjem času ustanovili gospodarske družbe, tako v Velikovcu, v Sinči vasi, v Borovljah, kjer lovijo s cenanim špehom koroške miši. Da so ta živila cenejša, je mogoče le na ta način, da plačajo jugoslovanski agitacijski sklad ogromne svote za agitacijo. Jugoslovanski agitatorji, ki so te gospodarske družbe ustanovili, pa seveda nam Korošcem zamolčijo, da so jih ustanovili samo radi ljudskega glasovanja in za ta čas, dokler bo glasovanje trajalo. Lažejo, pa da se v celi Jugoslaviji živila tak dober kup dobe. Krajski hamstrarji, ki prihajajo iz Krajske na Koroško živila kupovat k družbi, nam poročajo seveda ravno nasprotno, da je tudi na Krajskem draginja velikanska. „Rdeči prapor“, glasilo krajskih delavcev, je pa pred kratkim resnico poročal, in Ljubljansko vlado pozval, naj misli tudi na Krajske delavce, naj tudi tem kruha pošlje in ne samo „koroškimi gimplji“. „Rdeči prapor“ je pisal dobesedno: „Ljubljanska vlada si naj zapiše za ušesa, da morajo naši delavci v Jesenicah dobesedno stradati. Bel kruh in tobak, to so limanice, s katerim, se love Korošci za Jugoslovansko propagando.“

Vkljub temu, da je vsa agitacija Jugoslovanov v coni A utemeljena na takozvanem „FreiStandpunkt“, smo bili mi lačenbergarski Avstrijci glede bogastva Jugoslaviji na živilih, ko se je meja odprla, zelo razočarani. Revno ljudstvo v coni A trpi večje pomanjkanje, kakor v Avstriji. Res ne živimo v Avstriji, kar se preživljenja tiče v izobilju, toda stradati nam ni treba, ker se vsa živila po celi državi sorazmerno in pravično razdeljujejo. Moka in kruh sta pa v coni A, če tudi valutne difference ne upoštevamo, dražji, kakor v Avstriji. Beogradski listi nam poročajo, da je Beograd danes najdražje mesto cele srednje Evrope. Čevlji in obleka in druge industrijske reči so pa v coni A dražji, kakor v Celovcu. Radi tega prihajajo iz Ljubljane tihotapci in navijači v Celovec in skušajo tukaj vse pokupiti, da bi te reči v Ljubljano z mastnim dobičkom naprej prodali. Plebiscitna komisija v Celovcu bo morala poskrbeti, da se tem vojnim hijenam njihovo delovanje „za blagor domovine“ ukine.

Naši rojaki iz cone A, ki pridejo v Celovec, so razočarani, da se v Celovcu razmere skoro niso nič izspremenile, posebno ker so jim Jugoslovani vedno trobili v ušesa, da Celovčani po cestah lakote umirajo in čudijo se tudi, da imajo še lasje na glavi, ker je neki duhovnik iz cone A ljudem pridigal, da so Celovčanom vsled lakote vsi lasje izpadli. Vsak Korošec, ki prihaja iz cone A v Celovec, pride ob vsakem pohodu do spoznanja, da je bilo vse govoričenje jugoslovanskih agitatorjev grda umazana laž. Sedaj morajo pač tudi najbolj zaslepljeni ljudje iz cone A izprevideti, da je vse sam švindl, kar so jim Jugoslovani o „zlati“ Jugoslaviji in o „lačenbergarski“ Avstriji pripovedovali. Največje razočaranje pa bodo Jugoslovani doživeli ob priliki ljudskega glasovanja, ko bodo vsi Korošci kakor en mož, glasovali za domovino njih očetov in pradedov za **nedeljeno Koroško**.

Ne omagajte, rešitev se bliža!

Korošci pozor!

Direkcija vojnega kreditnega zavoda za Avstrijo poroča, da je vojaški likvidacijski urad že zacet izplačevati terjatve, ki jih imajo upravičenci staviti na vojaško upravo, tako na primer odškodnine za vojne dajatve, odškodnine za „Einquartierung“ itd. (tudi one iz časa Koroških bojev!) in sicer vsem Korošcem brez razlike narodnosti. Dosedaj so se izplačali že znatni zneski.

V ozemlju, ki je zasedeno po Jugoslovanih, se bodo odškodnine takoj izplačale, ko bo glasovanje končano, ker ni dvoma, da bo tudi cona A pripadla Avstriji.

Od „Direkcije vojnega kreditnega zavoda.“

Naša skrb.

Dokler je človek sam, živi od danes do jutri. On si prepeva in je dobro volje, kakor muren. Ako se pa poda v zakon, pridejo v kratkem drugi časi. Mož in žena prepustita petje otrokam in starišem ostane edino le skrb za blagor svojih otrok. Ko bi bila zakonca sama, se bi lahko preživljala, ali zavolj pomanjkanja otrok, bi nastala navadno nevolja in ljubezen eden do drugiga bi izginila. Zato imajo zakonski rajši otroke in skrb.

Zakaj pa pride z otroci skrb? Stariši, posebno pa mati imajo do svojih otrok od prviga dne in dokler živijo tako ljubezen, da se ta izpremeni v skrb. Zavolj ljubezni do svojih otrok skrbijo stariši s potrebnim živežom, s potrebno obleko, s potrebno izgojo in s potrebnim poukom. Oni ukrenijo vse, kar je potreba, da postanejo otroci zdravi in srečni, ne le v mladosti, ampak tudi v starosti. Stariši se potrudijo kolikor je mogoče, da dajo svojim otrokom podlago k sreči.

Kaj bodo ukrenili stariši v tem resnem času v prid svojih otrok? Ravno zdaj, ko se moramo odločiti, kam hočemo pripasti, je za srečo naših otrok jako važen čas. Če je že marsikterim starišem enako, ali pripadejo Avstriji ali Jugoslaviji, to vendar za otroke ni enako. Nam že ne škodnje toliko, če se odločimo za eno državo, katera bi nam v prihodnosti ne ugajala, kajti mi smo že stari in obžalovanja postane kmalo konec.

Ali drugače je z našimi otroci in otrok otroci. Tem ne bo enako, če so se odločili njih starši za državo, v kateri se morajo naši fantje, ženini in možje vojskovati v tujih deželah, kateri imajo leto za letom svoje vojaške vaje in igre, med tem ko se doma žalijo in jokajo matere, neveste in žene, kar se bo gotovo zgodilo, že mi izdamo našo domovino in se izrečemo za Jugoslavijo. Našim otrokom ne bo enako, če bode moralo naše moštvo v skrbih lenariti pri vojaki, dočim bodo primorane naše žene doma delati noč in dan brez vsakiga moštva, da priskrbijo potrebni živež za svojo družino in vojne stroške.

Našim otrokom ne bo enako, če bodo prodajali naši severni Korošci drago svojo živino in žito, oni bodo pa dajali domaliga zastonj, svoje pridelke kranjskem kupovalcem. Ne bo jim enako, če bodo živeli naši koroški sosedi v blagostanju, v miru in prostosti, med tem, ko bodo postali naši jugoslovanski otroci siromašni in zmerom bolj podobni

beračem in oiganom.

Matere in očeti! premislite si dobro, pred da oddate, vaš glas za državo v kateri čakajo vaše otroke popi z drugo vero, učitelji s srbskim jezikom, Srbi z vojaški moči, Kranjci z en par belici za Vaše pridelke, kjer vaš čaka in Vaše otroke sužnost, beračija in potujčevanje.

Skrbni oče.

Slike iz Koroške.

Pod tem napisom je priobčena več člankov v Mariborskem listu „Volksstimme“. Ker so nekateri članki za nas prav zanimivi, jih v prevodu priobčimo v našem listu.

II

Pri plebiscifni manifestaciji v Žrelcu so se metale zemlje v svrhu agitacijskih in propagandjskih namen čez demarkacijsko črto. Jugoslovani so hoteli s tem prikazati preobi-

lost na teh rečeh. Ljudje na oni strani demarkacijske linije so pa metali kamenje nazaj in so hoteli prikazati, da imajo tega blaga preveč: Metal je vsak, kar je imel, razoček je le ta, da je na celovski strani zares zadosti kamenja, ali pri nas pa jako malo zemlj.

2.

Na celem Koroškem ni toliko za upraviti, kakor pri eni sami žandarmarijski postaji v coni A. Jugoslovanska država potrebuje za to cono okoli 450 žandarjev, čez 500 civilnih žandarjev (vohunov, špionov), od katerih dobi vsak 40 K na dan in še „Narodna straža“. Ta ni sestavljena iz ljudstva, ampak iz agitatorjev. Torej prav za prav ni ljudska straža, temveč straža agitacije (hujskarije).

3.

Koroškemu ljudsku se ne da časa, da bi postalo jugoslovansko. Kakšen je vsak posamezni Korošec in kakšen mora biti, določi „Narodni svet“. Če se človek še toliko potruji, da stori vse, kar Narodni svet zahteva vendar ničesar ne pomaga. Narodni svet ima zapisano, ta je tak in tak in tak mora ostati. Njemu ne pomaga še Bog ne. Da „Narodni svet“ vsakiga Korošca natančno popiše imavu, strašansko veliko zaupraviti. V „Narodnem svetu“ popisujejo Korošce vsi mogočnejši in seveda, večji Jugoslovan je, več ima dela. Zato pa gre od „Nar. sveta“ do „Nar. sveta“, od gostilne do gostilne noč in dan nek avtomobil v katerem sedi kralj Matjaž — Rudolf Meister, poveljnik vseh narodnih svetov.

Iz zasedenega ozemlja.

Belgrad. Neki Švicar, ki se je dni nudi po opravkih v Beogradu, nam sledeče, poroča. „Vsaki, ki razmere v Jugoslaviji ne pozna, si predstavlja glavno mesto agrarne Jugoslavije Belgrad kot poradiž. Tudi jaz sem bil tega mnenja, posebno ker se mi je reklo, da bom živel kot Švicar s švicarskimi franki v Belgradu, kakor grof. Poskusil sem in doživel veliko razočaranje. Eno kosilo, obstoječe iz župe, mesa in prikuhe košta v Belgradu 15 do 20 dinarjev, to je 150 do 200 kron, ena soba v hotelu na dan 40 do 100 dinarjev, ena obleka 1500 do 2000 dinarjev, to je 15.000 do 20.000 kron. Da so obleka in druge take stvari v Jugoslaviji, ki nima fabrik, drage, je umljivo, da so pa tudi živila tako draga, tega pa ne morem razumeti. V Belgradu stanovanje dobiti, je velika kunšt, od leta 1914 se ni nič gradilo in kar so začeli graditi, so morali zopet opustiti, ker jim manjka gradiva (Baumaterial). Po 15 do 20 ljudi spi v eni sami „vaškuhni“. (Opomba uredništva: To je zlata Jugoslavija, ki malo drugače izgleda, kakor kljukec „Korošec“ o nji sanja in trobi v svet!)

Moštič. Neki železničar, ki je bil pretečeni teden na Hrvaškem in se povrnil v domovino, nam je poročal, da je za Slovence na Hrvaškem težko živeti, ker Hrvati Slovence, ki so jih Srbom prodali, hudo sovražijo. Hrvati so svoje meje proti Kranjski deželi še bolj strogo zaprli, kakor Jugoslovani proti Avstriji. Hrvati Slovencev in Srbov ne morejo videti. Sovraštvo do Srbov, katere imenujejo „Grke ali Vlahe“, se ne bo dalo nikdar izbrisati.

Isti mož nam je tudi poročal, da je v tedanjem času v Ljubljani koštal cukar 110 jugoslovanskih kron, med tem ko se ga je v Velikovecu dobilo za 47 do 80 kron.

Žrelc. Hans Müller, sin krčmarja v Žrelcu je bil klican 29. aprila radi neke zadeve radi razžalenja časti k sodišču v Borovlje. Ko je bila razprava končana, mu je sodnik rekel, da ga bo dal zapreti in res je bil odpeljan v arest. Zdaj se je zvedelo, da je bil mož radi tega zaprt, ker je leta 1914 v neki zadevi proti Ani Tomažic radi veleizdaje, ki je klicala „Živijo Srbija!“ bil zaslišan kot priča. Zdaj po šestih letih se hočejo ti farize ji iz Kranjskega, ki imajo izza vojne sami dosti masla na glavi (dr. Jeglič, dr. Brejc, dr. Pegan in drugi) masčevati nad našimi ljudmi na tak nesramen način. Če bi se to merilo vzelo na Kranjskem, bi se moralo najmanj pol Jugoslavije deti v zapor!

Labud. 26., 27. in 30. julija so jugoslovanski soldati na povelje narodnega sveta zaprli nekaj ljudi iz trga. Utemeljili so zapor s tem, češ da so hoteli pri Rabensteinu železniški tir pokvariti. Seveda to ni res, povod zopora leži v tem, da so Waldi, Thonhauser, Domnig in Gritsch in drugi uslužbenci firme

Müller zvesti Korošci. To je njihov greh! Tudi gospoda Paul Müller in Franca, Mikusch so zaprli in odgnali proti Slovenjem Gradcu. Ljudstvo je bilo vsled tega v celem trgu močno razburjeno, toda plebistina komisija bo gotovo, če že ni, zopet upostavila pravico. Gospodom pri narodnem svetu se tresejo hlače in zato tako neumno postopajo proti našim ljudem, mesto da bi obrnili Jugoslaviji hrbet in postali zopet zvesti Korošci, kakor so bili njihovi očetje. Spreobrnite se, mi Korošci ne poznamo maščevanja! Še je čas!

Zihpolje. Gospod Ivan Jaritz, gostilničar in mesar v Zihpoljah, prej v Vetrinju je bil odgnan od Jugoslovancev v Ljubljano, kjer so ga hoteli radi zločina tatvine in javnega nasilstva dati na zatožno klop. Zdaj je gosp. Jaritz bil zopet izpuščen in prišel nazaj, menda vsled posredovanja plebiscitne komisije. Pri svojem odhodu je dobil uradno potrdilo, da se je kazensko postopanje proti njemu v smislu § 90 k. pr. ustavilo, ker ni nikakega povoda, ga zasledovati. — Kranjci, ali vam je treba ustvarjati na Koroškem novih mučenikov? Ali vam je bilo te blamaže treba? Časi nasilstva so minuli! Gospoda Jaritza, srčno pozdravljamo v svoji sredi.

Kakor nam Janez Jaritz poroča, je bil tudi gospod Josef Krašnigg iz Svetne vasi izpuščen iz Ljubljanskih zaporov in se povrnil domov. Dobro došel!

Jesenice. Iz zlate Jugoslavije: Gostilničar Paar v Jesenicah je dobil nalog, da mora plačati 80.000 kron davkov. Gostilničar Hermann pa 35.000 kron in neka najemnica Arch pa 40.000 kron, to je v našem avstrijskem denarju približno 200.000, 90.000 oziroma 100.000 kron, katere svote presega polovico vsega premoženja omenjenih gostilničarjev.

Fabriškega uradnika gospoda Heim v Jesenicah, ki je 27 let bil v službi „Abblinghütte“ so Jugoslovanci kratkoma pognali iz službe in trpi revež, ki ima 5 nepreskrbljenih otrok, vsled te jugoslovanske brezsrčnosti, veliko pomanjkanje. Res kulturna, zlata Jugoslavija!

Pliberk. 26. julija 1920 smo Pliberčani doživeli veliko veselje, kajti tega dne se je nabil razglas o ljudskem glasovanju, to je proklamacija, mednarodne komisije. Vse se je trlo okoli te proklamacije, vsi so hoteli prvi brati presrečno novico, da so Korošci prosti in prosto glasovanje in obe narodnosti enake. Kdor ni živel pod jugoslovanskim terorjem, si ne more predstavljati občutka, ki ga je imelo srce teh zvestih Korošcev ob tej novici. Ljudsko glasovanje bo nepopačeno, sila je minula, — to je bilo veselje! Žalost je pa zavladala med privandranami Kranjci, uradniki, žendarmerijo, duhovniki in vojaštvom, ki so se proklamacije zbal in ogibali, kakor hudič križa.

Iz Pliberka. (Balkanske razmere.) Kraljevi srbski sodnik Suhadohnik deli po sodnji ljudem v sodniškem ornatu klofute. Res lepa justica! Suhadohniku gratuliramo in mu želimo, da bi kmalu avanziral v Albanijo, kamor spada. Tam se bo njegovo delovanje mogoče bolje obneslo.

Gospod lekarnar Ludwig Herbst v Pliberku je te dni dobil od ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani nalog, da plača nekemu Vogriču za mesec maj in juni 6000 kron nagrade. Gospod Herbst je bil zelo začuden, kako more ljubljanska vlada z njegovim denarjem na tak kunšten način razpolagati. Vogrič je bil pri gospodu Herbst-u od ljubljanske vlade postavljen za špiclna in je kot tak poročal v Ljubljano o razmerah v Pliberku. Za to delo ga naj bi zdaj gospod Herbst plačal. Ljubljanske srajce, ali mislite, da so Korošci res taki gimplni? Se prokleta motite! Špiclne naj plača tisti, ki jih je najel. „Der größte Lump im ganzen Land, das ist der Denunziant“, kaj ne Vogrič?

Razmere v Pliberku. Ko so se naši begunci vrnili v Pliberk, so jih ob njih prihodu že čakale barabe iz vasi Aich, Wiederndorf in Rinkenberga s palicami in cepiči oboroženi. Najprej so pri usnarju Zdravljja strgali nemški napis in ko jih je Zdravljja povzal na odgovor, so ga in njegovega sina pretepli. Ta tepež se je vršil na spodnjem placu pred gostilno Plešiučnik. Pred narodnim domom so se pa zbrali fantje in hoteli gostilno šturmat. Zdravljja in njegov sin sta pobegnili v gostilno. Jugoslovanska druhal je pa zveste Korošce počela zmerjati z „Nemčurji“ in popivali so v narodnem domu, kjer so jim celo plačali gostilničar narodnega doma, Stefan Breznik in znani ljubljanski sekretar Müller, dehant Marinič, prof.

dr. Rožmann, Stangl, nadučitelj Hercele iz Rinkenberga in učitelj Kuras iz Božjega groba pozno v noč. Larmanje kričanje in zabavljanje teh jugoslovanskih kulturonošcev je trajalo celo noč. Do večjih izgredov ni prišlo, ker so se Pliberčani držali v hišah. Sredi te druhali je bil „krščansko katoliška baraba“ kaplan Male iz Lettenstaetten pri Pliberku. Posebno Eberwein, Ankele, Herbst, Kraut in Raspotnik so tem kranjskim priganjačem v želodcu. Jugoslovanska žendarmerija se seveda za to stvar ni brigala in, ko je bila naprošena, naj posreduje in pretepače zapre, so se izgovarjali, da tega ne smejo storiti, ker nimajo tozadavnega naloga od okrajnega glavarstva. Le tako naprej, želi boste, kar ste sejali. Smrtna ura vam na Koroškem, zato ste tako podivjani. Hlapec Krivograd iz Aicha je pravil, da je bila vsa druhal za tepež najeta in dobila celo plačano.

Med aranžerji tega provokatoričnega nastopanja so bili učitelj Kuras, sekretar Müller, gostilničar Breznik in kaplan Male. Zaslombo pa je imela druhal pri jugoslovanski žendarmeriji in vojaštvu! Res lepa uprava!

Gospod učitelj Valentin Paulitsch iz Einersdorfa je na večer 9. avgusta prišel domov in takoj drugi dan so ga žendarji iskali, vsled česar je moral pobegniti. V nedeljo bo baje zopet prišlo 600 takih barab na Pliberk. Gospodu dr. Herbst-u grozijo, da ga bodo usmrtili, enako grozijo gospodu Stefanu Uranshegu iz Božjega groba. Brez dvoma je, da Jugoslovanci, ki se glasovanje boje, to barbarstvo inscenirajo. Gospod Koberer in Fleiß sta še vedno v zaporu. Gospoda Fleiß je gnalo te dni 5 žendarjev v Maribor.

Ljudje dan za dnevom pri plebiscitni komisiji prosijo pomoči; ljudstvo je obupano in grozno razburjeno. Odkar je plebiscitna komisija tukaj, so se razmere še poslabšale:

Gospod učitelj iz Edlinga je bil pred 3 dnevi od jugoslovanskih oblastih zopet izgnan. Tudi gospodu Habletu v Velikovecu je bilo rečeno, da mora proč iti. Gospod Wagisreiter iz Zelezne kaple je bil tudi izgnan.

Vprašamo, ali smo mi Korošci na svoji lastni zemlji pred to nahujskano druhaljo, ki je privandrala iz Kranjske in njenim barbarstvom brezpravni? Plebiscitna komisija, ki jamčiš za pravično in nepopačeno glasovanje posezi vmes in naredi konec temu barbarstvu! Kdo krši red na Koroškem, to mora zdaj uvideti celi svet. Jugoslovanci so, ki se jim hlače tresejo pred plebiscitom.

Baje ograža ta druhal tudi plebiscitno komisijo. Ali res ni nikogar, ki bi dal jugoslovanskim barabam po nosu?! Kakor se vidi so arenije v Trstu malo zalegle. Bo treba še ene doze za te široke kranjske gofle.

En Nemčur iz Ljubljane.

Tinje. (Zalostna veselica.) Čuši so hoteli 25. t. m. okolici prikazati, kako navdušeni smo, Tinjčani za Jugoslavijo, pa jim je čudno spodletelo. Cel teden so letali kranjski šeslni od hiše do hiše, nas vabili na tabor, kakor na hojset; pravili so, da bo „krasno“. Od „Krasna“ iz Dobrle vasi pa še nikoli nismo kaj pridnega slišali, zato smo ostali doma in zato rajši od daleč ogledali oslarijo. Ena muzika je godila na vrtu praznim mizam, druga pa na tanepodnu. Tam se je naletelo otrok in nekaj radovednežev tako, da je štel tabor 120—140 ljudi. Zalostno so hodili Kranjci gledat, odkod bo jim prišla pomoč, mi smo se pa smejali. Gostilničar Smolnig ki vse verjame, kar čenčijo tujci je imel veliko škodo. Zaklal je dve teleti in eno ovco, pa vse mu je ostalo. Drugi dan smo pa mi jedli dober kup prate. „Jugoslovancem smo zagodili „Trauermarsch“ je djav luštni muzikant iz Dobrle vasi. Pri občimingu bomo je pa pokopali, al Gregej?

Velikovec. (Kje je pravica?) Posesnik Kramerl v Tinjah je bil najemnik njive na Humbergu. Nasjano je imel rž in acteljo. Sekvestor dr. Kraut pa mu je odvzel to njivo in jo dal mizarju Rōšu v najem, naj ta žanje, kar je oni sjal. Prišel je h Kramerlnu na dom vsemogočni Kraut, napisal listek in dal pismo posesniku naj nese to k Rōšu in je odšel. Posesnik pusti pismo ležati. Kraut ga toži, in obdolži, da je hotel poslati to pismo v Nemško Avstrijo. Kramerl je bil obsojen plačati 600 K kazni za žensko društvo v Velikovecu in vse obresti. Še hlače nam bojo slekli.

Št. Jur na vinogradu. V gostilni pri „Žnidarju“ se je naselil vohnjač, špion, da nas opazuje in posluša po oknih, kaj se o glasovanju govori. V njegovi sobi ima telefon, da kar

naznani žendarmeriji, če kdo preveč šimfa al mu pove kake štučaste.

V nedeljo, 25. p. m. so bili, kakor leto na semenj pri Križniku godeci. Ko so popoldne fanti in dečle najbolj luštni bili, peli in rajali, se primuna Herman Škofič, ki je bil doma pri Lebarju kot jugoslovanski orožnik na urlaubu. Ker je videl, da ga nikdo ne mara, je tiho odšel. Čez nekaj časa pa pripelje dva žendarma in zahteva od njih, naj zapodita goste domu in zapreta gostilno. Ta sta bila modrejša in poučila pobalina, da morata imeti ukaz od okrajnega glavarstva. Mlademu jugoslovanskemu petelinu je na to začela vreti kranjska kri Šopiri se, kakor smrkova hura in grozi birtu: „Če ti bo gostilna zaprta, veš, da sem ti to jaz pripomagal“. Vse se je smejalo. V par dneh pa dobi gostilničar od okrajnega glavarstva pismo, v katerem se mu ukaže takoj zapreti gostilno. Bo še že drugače!

Čarče pri Velikovecu. (Požar.) V nedeljo, 25. p. m. sta pogorela pri Petru hiša in hlev. Hitro so prihiteli sosedje, pridno gasili in rešili, kar je bilo še mogoče. Če bi prišle požarne brambe pravočasno, bi še bilo mogoče rešiti marsiktero reč. Naše brambe pa stojijo pod kuratelom, udje so odstopili, in sekvestri, tuje se pri orodju ne spoznajo. Razburjeno ljudstvo je navzočim mogočnejšem: general Majstru, važenberškemu gerentu itd. povedalo, da je brezvestno, zlorabiti požarno brambo v politične namene, ker skoz to trpijo škodo posestniki.

Velikovec. (Božar.) Blizu Velikovca je majhna vas, Čače, v kateri prebivajo samo štirje posestniki. O teh je eden in sicer p. d. Peter jako vnet Jugoslovan, kateri ne manjka pri nobenemu shodu. Na 25. julija je obiskal protestni shod v Velikovecu in zvečer je letel še v Tinje na igro. Med tem časom so pa zasmodili brškonc otroci Petrovo hišo.

Prišle so od vseh krajev požarne brambe (Feuerwehr) in so hotele strupenemu nasprotniku vseh Korošcev v nesreči pomagati. Ali jugoslovanska uprava je skrbela zato, da požarne brambe niso mogle pomagati svojemu sosedu, izkazati svoje ljubezni do bližnega.

Požarne brambe imajo namreč večji del Slovence kot ude, ali ti spregovorijo v časih kako nemško besedo. Da bi se pa to ne zgodilo, je prepovedalo okrajno glavarstvo v Velikovecu vse vaje in dalo bramban sekvestre. Ti so imeli požarno orodje pod ključem in so strogo pazili, da niso prišli člani bramb skupaj. Na brizgalice (špricolce) in druge požarne stvari nihče ni pogledal in vse je zarjavelo.

Posledica je bila, da si pri ognju nobena bramba in mogla kaj pomagati z zanemarjenem orodjem. Vse požarne brambe so mogli gledati, kako je jugoslovanski kmet Peter do tal pogorel, ne da bi bile ustanu kaj pomagati. Peter se mora pa zahvaliti za njegovo škodo okrajnemu glavarstvu in malopridnim sekvestrom.

Pliberk. (Proklamacija.) Na ukaz plebiscitne komisije se je tudi v Pliberku nabila proklamacija v slovenskem in nemškem jeziku. Naši pribandrani Krajenci in nekateri domači reveži so bili čez nemške napise tako nevoljni, da jih niso mogli pogledati. Naprosili so neumneža, da je ta po noči vse nemške napise z blatom pomazal. Zdaj, ko je bilo vse varano, so prihajali Jugoslavlani in brali z veseljem proklamacijo. Iz tega se razvidi, da je Jugoslovan le zadovoljen, ako je v balkanskem dreku.

Pliberk. Kontrolor pri steuamtu Pliberk je moral k soldatom in je že odpotoval. Vojaški poziv za einrukanje so dobili tudi trgovec Pečovnik in Končar in vsi drugi privandrani Krajenci v Pliberku. Nadučitelj Peter Močnik, ki šunta Korošce, in agitira za Jugoslavijo, je šel v Belgrad prosit, naj se ga ne kliče k soldatom, ker mora pri ljudskem glasovanju na vsak način na Koroškem biti. Če je kralj Peter pameten, ne bo s to barabo delal nikake izjeme. V Albanijo z njim, kamor spada, saj ga tam vleče srce. Tudi najbolj trdoglavi Jugoslavlani bodo zdaj izprevideli, kaj jih v „zlati“ Jugoslaviji čaka. Einrukanje za kralja Petra in krvave glave! Odprite oči, Korošci, meni so se že odprle in zato bom glasoval za Austrijo, ne pa za Jugoslavijo, za republiko, ne pa za kralja. Eden iz vaše srede.

Dopise je uposlati:
Uredništvu „Koroško Korošcem“, tiskarna Leon, Celovec.

Razdelitev okrožij v plebiscitnem ozemlju.

Mednarodna plebiscitna komisija je glasovratno (cono I in II) razdelila v sledeča okrožja:

Distrikt A s sedežem distriktnega odbora v Vrbi (Velden)

obsega sledeče občine:

1. Poreče.	8. Loga ves.
2. Moosburg.	9. Št. Jakob v Rožni dolini.
3. Št. Martin na Dholici.	10. Rožek.
4. Kostanje.	11. Drava.
5. Vrba.	12. Loče.
6. Lipa.	13. Ledenice.
7. Wernberg.	

Distrikt B s sedežem distriktnega odbora v Borovljah (Ferlach)

obsega sledeče občine:

1. Medgorje.	11. Žihpolje.
2. Žrelec.	12. Borovlje.
3. Radiše.	13. Šmarjeta.
4. Vetrinj.	14. Medborovnice.
5. Hodiše.	15. Podljubel.
6. Kotmara ves.	16. Bistrica.
7. Otok.	17. Svetna ves.
8. Škofiče.	18. Slov. Pliberk.
9. Bilčoves.	19. Sele.
10. Zgornja vesca.	

Distrikt C s sedežem distriktnega odbora v Pliberku (Bleiburg)

obsega sledeče občine:

1. Bela.	8. Ljibuče.
2. Bistrica pri Pliberku.	9. Pliberk.
3. Blato.	10. Rikarja ves.
4. Dobrlaves.	11. Škočijan.
5. Galicija.	12. Železna kapla.
6. Globasnica.	13. Žitara ves.
7. Ljibelice.	14. Švabek.

Distrikt D s sedežem distriktnega odbora v Velikovecu (Völkermarkt)

obsega sledeče občine:

1. Djekše.	7. Pustrica.
2. Grabštanj.	8. Ruda.
3. Greblinj.	9. Tinje.
4. Labud.	10. Važenberg.
5. Sv. Peter pri Vašinjah.	11. Velikovec.
6. Pokrče.	12. Vovbre.

Distrikt E Celovec—kmečke občine (Klagenfurt—Land) s sedežem distriktnega odbora v Celovcu

obsega sledeče občine:

1. Kriva vrba.	9. Ponfeld.
2. Sv. Peter a. B.	10. Sv. Tomaž.
3. Maria-Saal.	11. Žrele.
4. Annabichl.	12. Tigring.
5. Št. Martin pri Celovcu.	13. Otmanje.
6. Št. Ruprecht pri Celovcu.	14. Št. Peter pri Celovcu.
7. Trnja ves.	15. Brukla, Mostič.
8. Lendorf.	

Distrikt F Celovec—mesto (Klagenfurt—Stadt) s sedežem distriktnega odbora v Celovcu:

Mestna občina Celovec.